

Η ΒΑΝΑΝΕΑ.

ΜΥΘΙΣΤΟΡΙΑ

ΦΡΕΔΕΡΙΚΟΥ ΣΟΥΑΙΕ

ΕΚ ΤΟΥ ΓΑΛΛΙΚΟΥ

Υπὸ Ι. Χ. Κ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Α'.

Ο ΜΑΤΟΥΒΑΣ.

Κατὰ τὸν Ἀπρίλιον τοῦ ἔτους 1838, περὶ τὴν ὁγδόην ὥραν τῆς πρωΐας, τρεῖς ἄνθρωποι, διακρόρου μορφῆς ἐστάθησαν ἐπὶ λόφου τινὸς καίμενου πρὸς τὸ βόρειον μέρος τῆς Γουαδελούπης ἐν τῇ καλουμένῃ ἐπαρχίᾳ ὁ Ματουβάς.

Ἐντεῦθεν τὸ ὄμμα ἐπεκτείνεται πρὸς ἀπεράντους φυτείας καφεῶν, αἵτινες διακλαδιζόμεναι ὑπὸ μακρῶν σιγῶν ὀπωροφόρων μηλῶν καὶ ἄλλων δένδρων ὁμοιάζουσι λαμπρὸν ποικιλόχρουν τάπητα. Καὶ δεξιόθεν μὲν ἡ πεδιάς βυθίζεται, οὕτως εἰπεῖν, εἰς τὸν ὠκεανόν, ἐνῶ ἀριστερόθεν φαίνεται ὁ τεθολομένος ὁρίζων ὑψούμενος ἀπὸ λόφον εἰς λόφον καὶ τελευτῶν εἰς σειρὰν ἀλλήλοισιν ὄρεων περιστεφομένων ὑπὸ συσκίων δασῶν ὧν τὰ πυκνὰ φυλλώματα περιχρυσοῦνται ὑπὸ τῶν πρωϊνῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων.

Οὐχὶ μακρὰν τοῦ μέρους τούτου ὑπῆρχε πάλαι ἡ οἰκία τοῦ Κ. Σ. ἐν ἣ κατέρυγε κατὰ τὸ 1802 ὁ περιβόητος ἀρχηγὸς τῶν Κρεολῶν Δελγκρές τ' ὄνομα, διωκόμενος ὑπὸ τοῦ στρατηγοῦ Ρισεπάνς καὶ ἐν ἣ ἐτήρητιν ἠνάγκα αὐτὴν δι' ὑπονόμου εἰς τὸν ἀέρα ἀφοῦ πρῶτον ἐκλείσειεν ἐν αὐτῇ τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παῖδιά, προτιμῶν οὕτως ἡρωϊκὸν θάνατον παρὰ αἰσχρὴν δουλείαν.

Ὁ νεώτερος τῶν τριῶν ἄνω εἰρηθέντων ἀτόμων ἔσση σύννομος ὑπὸ συκὴν τινα καὶ ἤρχισε νὰ παρατηρῇ μετὰ προσοχῆς καὶ κατηρέας τὰ μὴ ἐξελειφθέντα εἰσέτι ἔχγη τοῦ κυρίου.

Ὁ νέος οὗτος ἦτο ἡλικίας 28 μέχρι τριάκοντα ἐτῶν, ἀναστῆματος ὑψηλοῦ ἐμφάνοντος ῥώμην καὶ εὐκνησίαν.

(ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΕΛΕΜ.)

Ἐκ τοῦ τρόπου τῆς ἐνδυμασίας του δὲν ἠδύνατό τις νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ὁ νέος οὗτος ἦν ξένος, ἀλλὰ τὸ πρόσωπόν του ἐρ' οὗ ὁ ἥλιος τῶν Ἀντινέσων (Antilles), δὲν εἶχεν εἰσέτι διαχύσει τὸ διάπυρον ἐκείνο καὶ ὑπομέλλανον χάσμα τὸ χαρακτηρίζον ἰδίως τοὺς Κρεολοὺς, ἐπρόδιδε τὴν πρὸ ὀλίγων μάλιστα ὥρων ἀφεξὶν του.

Πραγματικῶς, ὁ νέος οὗτος Ἑρνέστας τοῦνομα ἦν υἱὸς πλουσίου τινὸς προμηθευτοῦ τῆς Χάβρης, ἀφιγθεὶς τὴν προτεραιὰν εἰς Γουαδελούπην.

Τὴν ἰδίαν ἐσπέραν τῆς ἀφίξεως του εἶχεν ζητήσῃ παρὰ τῆς δεσποινίδος Κλαρίσσης εἰς τῆς ὁποίας τὸ οἶκον εἶχε καταλύσει, μαῦρον τινὰ ἐγγύριον ὁδηγὸν εἰς δὴ τὴν ἐπαύριον μόνον εἶπεν ὅτι τὸ μέρος ἐνθα ἐπεθύμει νὰ ὁδηγηθῇ ἦτο ἡ οἰκία τοῦ Κ. Σαμφὼν ἐνὸς τῶν ἐπιστημοτέρων κατοίκων τοῦ Ματουβά.

Τὸ δ' ἄλλο ἄτομον τὸ συνοδεῶν τὸν Ἑρνέστην ἦτο ὑπερέτης τις Εὐρωπαῖος, γονδροειδὲς τις Νορμανδὸς οὗ τινος ἡ κομψὴ στολὴ κακῶς ὑπέκρυπτεν τὴν ὀστεωδὴ καὶ δυσανάλογον κατασκευὴν τοῦ σώματος του, καὶ τοῦ ὁποίου τὸ στενὸν μέτωπον, ἡ πυρρὰ κόμη καὶ τὰ ἐρυθρὰ χεῖλη, ἦσαν εἰς ἀντίθεσιν μετὰ τῆς ἐπὶ τοῦ προσώπου του χαρακτηριζομένης πανουργίας, δολιότητος καὶ κακηντροχειρίας.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὄρεται ἡ διήγησις μας, ὁ ὑπερέτης Ἰωάννης Πλονζὲ εἶχεν ἐξαπλωθῇ μετὰ τριῶν ὁδοιπορίαν ὑπὸ τὴν σκιάν, κήρυκος ὑπὸ τοῦ ἰδρωτός, ἀσθμαίνων, καὶ μυρίας ψιθυρίων νερμανδικῆς βλασφημίας, ἐνῶ ὁ μαῦρος ὁδηγὸς Ζεὺς τοῦνομα κατεβρόχθιζε μεθ' ἡδύτητος ὀπώρας τινὲς ὧν οἱ μαῦροι γενικῶς εἰσὶ λαίμαργοι.

Ὁ νέος Ἰστατο τὰς χεῖρας ἐσταυρωμένας ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ τὸ βλέμμα προσηλωμένον ἐπὶ τῶν ἐρειπίων

τοῦ ἀρχαίου οἴκου τοῦ κόμητος Σ. μετ' ὀλίγον δὲ ὥσει παραφερόμενος ὑπὸ τῶν συλλογισμῶν του.

— Ὡς ἦσαν γενναῖοι καὶ εὐγενεῖς τῶντι ἄνδρες ἀνέκραξεν.

— Ποιοὶ αὐθένται; ἠρώτησεν δισθύνως ὁ ὑπηρέτης.

— Οἱ κρεολοὶ ἀπήντησεν ὁ Ἑρνέστης, οἵτινες μετὰ ἡρωϊκὴν ἀντίστασιν προὔτιμησαν ἡρωϊκώτερον ἔτι θάνατον παρά αἰσχρὰν δουλείαν. Ὁ μαῦρος ἐγέλασεν περιφρονητικῶς καὶ ἤρχισε ν' ἀδῇ χαμηλῇ τῇ φωνῇ καὶ τρώγων πάντοτε τὸ ἐξῆς ἄσμα εἰς ἰδίαν γλῶσσαν οὕτως ἢ μετὰ φρασὶς ἰδοῦ:

« Αὐτοὶ οἱ κρεολοὶ ὅταν εἴδουν κατέτα ἱπποὶ καὶ ἱππεῖς οὖν καταδέχονται πλέον νὰ λέγουν ὅτι αἱ μητέρας τῶν ἦσαν μαῦραι. »

Πρὶν ὅμως τελειώσει τὸν πρῶτον στίχον ἀφῆκε γοερὰν κραυγὴν, ἐκύλισε καταγῆς ὡς ὑπ' ὄψεως δηχθεὶς, καὶ προσήλωσε ἔντρομον βλέμμα ἐπὶ τοῦ ἀνθρώπου ὅστις τὸν εἶχε διακρύψει ἐπηνεγκῶν ἐπὶ τῆς ῥάχους του δεινὸν κτύπημα μάστιγος.

Ὁ Ἰωάννης Πλονζὲ ἀνεπήδησε πάραυτα νομίσας ὅτι κροταλὶς τις ὄφει ἐδῆξε τὸν δυστυχῆ μαῦρον διότι ὁ Ἰωάννης οὐχὶ μόνον ἐπίτευσεν εἰς τὴν ὑπαρξίν κροταλίων ὄψεων, ἀλλὰ καὶ δὲν ἀμφιβάλλεν οὐδόλως ὅτι ὑπῆρχον πίθηκοι ἐπὶ τῇ ὀκτώ πόδας τὸ μέγεθος, καὶ σαρκοφάγα ὄρνεα ἀρπάζοντα ὀλοκλήρους βόας ἐπὶ τῶν πετερύγων των.

Ὁ Ἑρνέστης ἔστρεψεν ὡσάντως τὴν κεφαλὴν καὶ εἶδεν ἄνθρωπον τινὰ ὅστις βεβαίως εἶχεν ἐξέλθει διὰ μέσου τῶν πλυσιόχωρον φυτεῖαν περιστυχούντων δένδρων.

Ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος ὑψηλὸσωμος καὶ νέος εἶχε ὠραίους τοὺς χαρκατῆρας, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ ἰσχυροῦ προσώπου του ἐωγράφιζετο σκληρὰ καὶ ἀπάνθρωπος ψυχὴ. Τὸ μελαμψὸν χρῶμα του, τὰ ἐξέχοντα μῆλα τῶν παρειῶν του καὶ ἡ οὐλὴ κόμη του ἀρκούντως κατεδείκνυσαν ὅτι ἀνήκεν εἰς τὴν φυλὴν ἐκαίνην ἐρ' ἧς ὁ Ἑρνέστης εἶχεν ἐπιφέρει τὴν φιλοσοφικὴν κρίσιν του· ἀλλ' ὁ νέος ὁδοιπὸρος δὲν ἔλαβεν καιρὸν νὰ παρατηρήσῃ πάντα ταῦτα διότι μετὰ φωνῆς ὀργίλου καὶ σοβάρως ἦν ἤθελε μετριάσει ἴσως ἢ ἀνάμνησις τοῦ Δεληγράς,

— Ποῖος ἀνέκραξεν σοὶ ἔδωκε τὸ δικαίωμα νὰ κτυπήσετε αὐτὸν τὸν ἄνθρωπον;

— Τὸν ἄνθρωπον! ἀπήντησεν ὁ κρεολός, δηλαδὴ αὐτὸν τὸν δοῦλον ἐννοεῖτε.

— Εἶναι ἀληθὲς δοῦλος, καὶ γνωρίζω ὅτι ἐδῶ συγχωρεῖται νὰ κτυπᾷ τις τὸν ὅμοιον του, ἀλλὰ τὸ δικαίωμα τοῦτο δὲν ἀνήκει νομίζω παρὰ εἰς τὸν κύριον τοῦ δούλου.

— Καὶ ἀλλὰ ἔγω νομίζω τὸ δικαίωμα νὰ τιμωρῶ ἐκεῖνους οἵτινες κλέπτουν τὰ ὀπωρικὰ μου.

— Δὲν εἶναι ἀληθὲς ἀνέκραξεν τρέμων ὁ μαῦρος διότι ποτὲ δὲν καλοῦσι κλοπὴν τὸ νὰ κόψῃ τις ἐν ὀπωρικὸν ἀπὸ ἑνα κῆπον· ὅλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος μὲ ἐκτύπησεν διότι ἐψάλλα τὸ ἄσμη ἐκεῖνο κατὰ τῶν κρεολῶν.

— Ἀθλίε! ἀνεβόησεν ὁ κρεολός ὑψῶν ἐκ νέου τὴν μάστιγα. Ἀλλὰ πρὶν ἐπὶ ἐπιφέρει τὸ κτύπημα ὁ Ἑρνέστης τὸν ἐμπόδισεν λέγων αὐτῷ.

— Ἐάν πραγματικῶς ἀνήκετε εἰς αὐτὴν τὴν φυλὴν, ὀφείλετε νὰ εἴσθε ἐπεικέστερος πρὸς τοὺς προγόνους σας τοὺς μαῦρους.

Εἰς τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἑρνέστου ὁ κρεολός ἐξέφην ἐπ' αὐτοῦ ἄγριον βλέμμα, ἀλλ' ἐξετάσας ἴσως τὰ πρὸ αὐτοῦ τρία ἄτομα καὶ ἰδὼν τὴν πάλιν ἄνισον καίτοι Ἡρακλείου ῥώμης κάτοχος, ἔστρεψε τὰ νῶτα πρὸς τὸν Ἑρνέστην, λέγων.

— Ἐπιτηρεῖτε καλλίτερον κύριε τὸ ἀνδράποδον τοῦτο διότι ἄλλως θὰ μετανοήσετε.

Καὶ πάραυτα, εἰσῆλθεν ἐν τῇ φυτεῖᾳ, ἐνῶ ὁ μαῦρος μυρίους ἐποίει μορφασμοὺς ὡς ὁ ὑπὸ τοῦ κυρίου του τιμωρηθεὶς πίθηξ. Τὸ μικρὸν τοῦτο συμβάν ἤθελε φανῇ ἀσήμαντον εἰς πάντα ἄλλον παρὰ εἰς τὸν Ἑρνέστην εἰς ὃν ὑπῆρξε ἀντικείμενον μακρῶν καὶ δεινῶν συλλογισμῶν.

Τῷ ὄντι, ὁ Ἑρνέστης ἦτο εἰς ἐξ ἐκείνων τῶν φιλελευθέρων νέων, γενναῖαν ἔχων τὴν καρδίαν, καὶ ἐξημμένην τὴν κεφαλὴν, θεωρῶν τὴν ἐνεστῶσαν κατάστασιν τῶν ἀποίκων ὡς τὸ αἶσχος τοῦ αἵωνος. Ὑπάλληλος ὢν ἐν τῷ καταστήματι τοῦ πατρὸς του οὐ τινος μυριάκις εἶχε ὑποκινήσει τὴν ὀργὴν διὰ τῶν κατὰ τῶν κερδοσκοπιῶν του σφοδρῶν καταφορῶν αὐτοῦ, δὲν ἔλειπεν, ὁσάκις σάκκος τις καφφὲ ἢ σακχάρους ἐφέρετο ἐν ταῖς ἀποθήκαις ν' ἀνακράξῃ:

« Πεπολιτισμένε ἄνθρωπε! θέλεις πίνει τὸ αἷμα τοῦ ὁμοίου σου ὑπὸ τὸ πρόσχημα τοῦ καφέ καὶ τῆς ζαχαρέως ἰδοῦ τὸ Εὐαγγέλιον τῶν ἀποικιῶν!

Αἷαν δισχαρὲς ὅθεν ἤθελεν εἶσθαι νὰ μαντεύσῃ τις ὁποῖοι λόγοι ἠνάγκασαν τὸν τοιαῦτα ἐλεύθερα φρονήματα κατέχοντα Ἑρνέστην ν' ἀπέλθῃ εἰς Γουαδελούπην.

Ἀλλ' ἰδοῦ οἱ λόγοι οὗτοι.

Ὁ πατὴρ τοῦ Ἑρνέστου Κ. Κλεμανσῶ διέκειτο πρὸ πολλῶν ἐτῶν εἰς ἐμπορικὰς σχέσεις μετὰ τοῦ ἐν Γουαδελούπῃ Κ. Σαμψών. Μετ' οὐ πολὺ, αἱ σχέσεις αὗται κατέστησαν στενωτέραι, οἱ δύο ἔμποροι διεγνώσαν τὰς περυσίας ἀλλήλων, καὶ ἐν αὐτῇ δὲ τῇ ἐμπορικῇ ἀλληλογραφίᾳ τῶν ἐκμυστηρεύοντο ἀμοιβαίως τὰς οἰκογενειακὰς τῶν ὑποθέσεις.

Οὕτως, ὅτε ὁ Κ. Σαμψὼν ἔγραψεν εἰς τὸν Κ. Κλεμανσῶ νὰ τῷ στῇλῃ πολύτιμα τινὰ σκεύη, κόσμους, μουσικὴν, ἢ ἄλλο τι, τῷ παρῆγγελεν νὰ ἐκλέγῃ αὐτὰ μετὰ προσοχῆς καθὼ προωρισμένα διὰ τὴν μονογενῆ του θυγατέρα καὶ κληρονόμον Κλάραν τοῦνομα.

Ἀρ' ἐτέρου δὲ, ὁ Κ. Κλεμανσῶ ὅτε ἔστειλε τὰ ζητούμενα πράγματα τὰ ἐπῆνε ὡς κομψότατα, καθὼ ὄντα τῆς ἐκλογῆς τοῦ ἐμπειρογνώμονος καὶ φιλοκάλου χαίροντος φήμην Ἑρνέστου.

“Ὡστε ὁ βαθύπλουτος καλλιεργητὴς μονογενὴ ἔχων θυγατέρα, καὶ ὁ οὐχ ἦντον εὐπορος προμηθευτὴς μονογενὴ ἔχων ὡσαύτως υἱόν, ἔλαβον ὑπ’ ὅψιν βεβαίως ὅτι ἡ συγχώνευσις τῶν δύο κολοσσιαίων ἐκείνων περιουσιῶν ὡραῖον θὰ ἦτο πρόβλημα· ἀμφότεροι ὄθεν, λέξιν πρὸς λέξιν, βῆμα πρὸς βῆμα, καὶ μετ’ ἄκρας ἐκκτέρωθεν περισκέψεως, εἶχον ἐκφράσει τὴν ἰδέαν ἐμπορικῆς συντροφίας.

Ὁ μὲν καλλιεργητὴς ἐξήτει ἄξιον τινα νέον ὅστις νὰ τοῦ διευθύνῃ τὰς νεωστὶ ἐφαρμοσθείσας εἰς τὴν καλλιέργειαν τῆς ζακχάρως μηχανάς· ὁ δὲ προμηθευτὴς ἐπεθύμει νὰ γνωρίσῃ ὁ υἱὸς του τὸν τόπον ὅθεν ἐξήρχοντο τὰ τὸ ἐμπόριόν του ἀποτελοῦντα προϊόντα· τέλος πάντων μετὰ μακρὰν ἀλληλογραφίαν, τὸ σχέδιον ἔγινε ἀμοιβαίως παραδεκτὸν καὶ ἀπεφασίσθη νὰ στείλουν τὸν Ἑρνέστην εἰς Γουαδελοῦπαν, χωρὶς ὅμως νὰ τῷ κοινοποιησῶσι τὰ προμελετηθέντα.

Ὁ Κ. Σαμφὼν διὰ λόγους οὓς θὰ εἰπωμεν ἀργότερα, εἶχεν ἀπαιτήσῃ τὴν ἐχευμένην ταύτην ἀπὸ τὸν Κ. Κλεμανσὼ ὅστις ὅμως δὲν ἠκολούθησεν τὰς συμβουλὰς τοῦ ἀνταποκριτοῦ του καθὼ γινώσκων τὴν πρὸς τοὺς καλλιεργητὰς ἀντιπάθειαν τοῦ Ἑρνέστου, καὶ φοβούμενος μὴ ἅμα ἀφίχθεντος αὐτοῦ εἰς Γουαδελοῦπαν ἀποπεμφθῇ παρὰ τοῦ μέλλοντος πενθεροῦ του προσκρούων βαναύσως εἰς τὰς τούτου ιδέας καὶ φρονήματα. Οὐχ ἦντον δὲ φοβεῖτο μὴ ἡ εἰς τὸν Ἑρνέστην γεννησομένη πρότασις συνοικεσίου μετὰ τῆς θυγατρὸς ἐνὸς ἐκ τῶν δουλεμπόρων ὡς ὁ Κ. Σαμφὼν ἀπορρίβθῃ ῥητῶς παρ’ αὐτοῦ.

Ἐν τούτοις, ἡ κενοδοξία τοῦ προμηθευτοῦ ὑπερίσχυσε ἀπεφάσισεν νὰ εἴπῃ τὴν καθαρὰν ἀλήθειαν εἰς τὸν Ἑρνέστην, προτιμῶν ἐν ὅτῳ ἀπεποιεῖτο, ν’ ἀποποιηθῇ ὡσαύτως ἐπὶ τινὶ εὐλογωφανῇ προφάσει εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν του, παρὰ νὰ ἴδῃ ἀποπεμπόμενον τὸν υἱόν του ὡς αὐθάδες τι μειράκιον.

Διὸ ἐκάλεσε παρ’ αὐτῷ τὸν Ἑρνέστην ὅστις εἰς τοὺς πρώτους λόγους τοῦ πατρὸς του ἀνεσκήρτησεν ὑπ’ ἀγανακτήσεως ἀλλ’ αὐθιρῇ κατέστη σύννομος καὶ ὡς ἂν ἡ ὑπὸ τοῦ πατρὸς του γενομένη πρότασις παρίστα τὴν λύσιν τινος ζητήματος ἀπασχολοῦντος αὐτόν, συγκατένευσεν ἀδιστάκτως.

Ἡ ἀπροσδόκητος αὕτη συγκατάθεσις ἐξέπληξεν καὶ κατετράξεν οὐκ ὀλίγον τὸν Κ. Κλεμανσὼ ὑποπευόμενον μὴ ἡ ὑποταγὴ αὕτη τοῦ υἱοῦ του ὑπέκρυπτε μυστικόν τι σχέδιον. Διὸ μυρίας τῷ ἐπρόβαλλεν ἐρωτήσεις ἀλλ’ αἱ ἀπαντήσεις τοῦ νέου ἦσαν βραχέειαι καὶ ἀκατάληπτοι διςχυριζόμενου ὅτι ὁ μόνος σκοπὸς του ἦτο νὰ φανῇ ἀρεστὸς εἰς τὸν πατέρα του.

Ὡστε ὁ Κ. Κλεμανσὼ οὐδένα ἔχων λόγον ἵνα τὸν κρατήσῃ, ἐξαπέστειλεν αὐτόν, ἀπαλλασσόμενος, ὡς ἔλεγεν, πάσης εὐθύνης.

Ἀλλοίμονον! ἐν ὃ Κ. Κλεμανσὼ ἐγίνωσκεν ὅποια

ἦσαν τὰ σχέδια τοῦ Ἑρνέστου, ἤθελε κρατήσῃ αὐτὸν διὰ παντός ἐν Χάρρη.

Καὶ τῷ ὄντι ὁ φιλελεύθερος νεανίας εἶχεν ἀρεθῇ ἐπὶ τῶν περυγίων τῆς φαντασίας ὡς πάντες οἱ τὰ ὄνειρα πραγματικότητος ἐκλαμβάνοντες.

Καὶ πρῶτον μὲν προὔτιθετο νὰ ἐπισκεφθῇ τὰς ἀποικίας, περιηγηθῇ τὸν τόπον, μελετήσῃ τὸ διέπον αὐτὸν σύστημα, ὡς καὶ τὰ χρηστὰ καὶ φαῦλα ἐπικρατοῦντα ἦθ, ἵνα ἐπαναφέρῃ μετὰ ταῦτα ἐν Γαλλίᾳ ἐναργεῖς καὶ ἀδιαφιλονεικῆτους ἀποδείξεις καὶ διὰ τούτων καταπολεμήσῃ τὴν βάρβαρον ἐκείνην καὶ σκληρὰν τυραννίαν, τὴν καθιστῶσαν τὰ ἀνθρώπινα πλάσματα ἡλίθια καὶ ποταπὰ κτήνη.

Μετὰ τὰς σκέψεις ταύτας, ἡ φαντασία, ἡ τρομερὰ αὐτὴ μάχιστα ἐξήτει μεγαλείτερα σχέδια· δύσκολον τάχα ἤθελεν εἶσθαι νὰ κατηγήσῃ τις διὰ τοῦ λόγου ἢ μᾶλλον διὰ παραδειγμάτων πρὸς θρίαμβον τῆς ἀνθρωπότητος;

Οὕτως ὁ Ἑρνέστης ἐν ταῖς ὄνειροπολήσεσιν του ἐνυμφεύετο τὴν δεσποινίδα Σαμφὼν καθίστατο κύριος τῶν ἰδιοκτησιῶν τοῦ πενθεροῦ του, εἴτα μίξ τῶν ἡμερῶν ἡλευθέρωνεν ὅλους τοὺς ὑπ’ αὐτὸν δούλους ἀφ’ ὧν πρῶτον προετοίμαζεν αὐτοὺς διὰ νέας τινὲς κοινωνικῆς διαίτης, καὶ οὕτως ἀπῆλθεν τῆς ἐμπιστοσύνης καὶ ἀφοσιώσεώς των.

Τότε οἱ ὀκνηροὶ δούλοι καθίσταντο φιλόπονοι ἐργάται, τὰ ἡλίθια ἐκεῖνα ὄντα καθίσαντο τίμιοι, ἐγκρατεῖς καγαθοὶ οἰκογενειάρχαι, καὶ διὰ μόνης τῆς ἀπελευθερώσεως των εὐρίσκοντο αἴφνης ἐξησκημένοι εἰς ἀπάσας τὰς ἀρετάς, ἐνῶ ὁ Ἑρνέστης Κλεμανσὼ ὡς ἄλλος ἀπόστολος, ὡς ἄλλος πατριάρχης ἐθεμελίω ἐν μέσῳ τῶν δούλων ἐκείνων ἀποικίων ἐλευθέραν τινὰ ἀποικίαν καὶ προσυλήτιζεν τοὺς ἀμαρτωλοὺς καὶ τυφλώττοντας δουλεμπόρους.

Μετὰ μικρὸν ἡ σκηνὴ ἤλλαζεν· οἱ φθονεροὶ ἄποικοι τῷ παρενέβαλλον μύρια προσκόμματα εἰς τὴν ἑαυτοῦ ἐπιχείρισιν τὸν κατεδίδωκαν, τὸν ἐστενοχώρουν καὶ ἐπιβουλεύοντο τὴν ζωὴν του. Τότε ὁ ἀπόστολος ἐγένετο Σπάρτακος, ἐτίθετο ἐπὶ κεφαλῆς τῶν ἐλευθερωθέντων μαύρων, προσεκάλει τοὺς ἐλευθερίαν ποθοῦντας λοιποὺς δούλους καὶ κυρήττων τὸν πόλεμον κατὰ τῶν λευκῶν τυράννων ἀπηλευθέρωνε τὴν ὑπὸ τὰς αἰσχροὺς ἀλύσεις τῆς δουλείας γένουσαν καὶ καταπιεζομένην ἐκείνην γῆν, καὶ ἐγκαθίδρυν ἀκμαῖαν δημοκρατίαν ἥστινος ὁ ἴδιος καθίστατο πρόεδρος.

Δὲν δυνάμεθα βεβαίως νὰ εἰπωμεν ὅτι ταῦτα ἦσαν τὰ σχέδια τοῦ Ἑρνέστου διότι ἡσθάνετο ἑαυτὸν ἀνίκανον εἰσέτι πρὸς πραγματοποίησιν αὐτῶν· ἀλλ’ εἶναι βέβαιοι ὅτι κατὰ τὰς ἐκδρομὰς τῆς φαντασίας του καὶ διαμέσου τῆς ἀπεράντου πεδιάδος τῶν συμπερασμῶν ἡ ἰδέα αὕτη εἶχεν ἀναφανῇ ὡς φάσμα, ὁ δὲ νεανίας τὴν ὄθει πρὸ αὐτοῦ χωρὶς ὅμως καὶ νὰ δίδῃ βάσιν.

Ἐν ἐκ τῶν μᾶλλον ἀπασχολούντων αὐτὸν ἀντικειμένων, ἦν καὶ ἡ στολὴ ἣν ἤθελε φέρει ὡς δημοκρατικὸς βα-

σιλεύς, και πολλάκις βεμβάζων εἶχεν χαράξει διὰ τοῦ μολυβδοκονδύλου παραδόξους τινὰς μορφὰς ἡγεμόνων αἰτινες θὰ ἤρμοζον λαμπρῶς ἐπὶ κεφαλῇς ἐνὸς κρατοῦ μαύρων. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ νέου οἱ φυγάδες πάσης φυλῆς ἤθελον εἶσθαι οἱ πρῶτοι θιασῶται τῶν ἰδεῶν του καὶ τοὶ πληροφορηθεὶς περὶ τῆς πρὸς τοὺς μαύρους ἀντιπαθείας τῶν κρεολῶν, καὶ λησμονῶν ὅτι καὶ ἐν Εὐρώπῃ ὁ ἀρτίως ἐξευγενισθεὶς περιφρονεῖ περισσότερο τῶν πρὸ μικροῦ ὁμοίων του πολίτην παρὰ τὸν ἀρχαιότερον ἀριστοκράτην, καὶ ὅτι ἡ ἀνθρώπινος φύσις εἶναι ἡ αὐτὴ πανταχόσε τῆς οἰκουμένης.

Ἐξ ἀπάντων τούτων ἐννοεῖ ὁ ἀναγνώστης ὅτι ἡ μετὰ τοῦ Ἰδομενέως (τοῦτο εἶναι τὸ ὄνομα τοῦ κρεολοῦ) συνάντησις τοῦ Ἑρνέστου ἔφευρεν καίριον τραῦμα εἰς τὰς ἐλπίδας καὶ τὰς ὀνειροπολήσεις του, καθ' ἣν στιγμὴν μάλιστα ὁ νεανίας εἶχεν ἐνθουσιασθεῖ πλεον παρὰ τὸ σύνθεσις θεωρῶν τὸ μέρος ἔθνα ὁ Δελγικρὲς εἶχε θυσιασθεῖ τόσῳ γενναίως.

Τοιαύτην δὲ ἐντύπωσιν τῷ ἐπροξένησεν ἡ συνάντησις αὕτη ὥστε ἅμα ὁ κρεολὸς εἰσῆλθεν ἐν τῇ φυτεῖᾳ ἐστράφη πρὸς τὸν Ἰωάννην καὶ μεθ' ὅφους λίαν ἀποτόμου.

— Ἀγόμεν ὀκνηρῶ, τῷ εἶπεν, ἀρκετὰ ἀνεπαύθης νομίζω.

Εἶτα ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν μαύρον, προσέθετεν μειλιχίως.

— Ἐξακολουθήσωμεν τὴν ὁδὸν μας φίλε μου.

Β'.

Ο ΥΠΗΡΕΤΗΣ ΚΑΙ Ο ΔΟΥΛΟΣ.

Ὁ Ζεὺς ἔδειξεν τὴν ὁδὸν ἣν ὤφειλον ν' ἀκολουθήσωσιν καὶ ἥτις ἐκτείνετο πρὸς τὴν μακρόθεν φαινομένην Σουφοιέραν.

Ὁ Ἑρνέστης ὠδεύσε πρῶτος ἵνα παραδοθῇ εἰς τὰς σκέψεις των, ὁ δὲ Ἰωάννης μετὰ τοῦ μαύρου τὸν ἠκολούθησαν.

Ἐν τούτοις ὁ Μαστρὸ Πλονζῆ, μετὰ πλείους ὅσας δυσμενεῖας ὑπῆκουσεν εἰς τὴν διαταγὴν τοῦ κυρίου του, διότι ἅμα ἀπομακρυνθέντος αὐτοῦ, ἀνέκραξε μετ' ὀργῆς.

— Νὰ πάρ' ὁ διάβολος! καλλιτέρα εἶχα νὰ ἤμην εἰς τὸ χωριὸ μου νὰ σκάπτω τὴν γῆν, παρὰ νὰ ψήνομαι ἐδῶ εἰς τὸν ἥλιον ὥσάν τὸ ψάρι 'στὴν ἐσχάραν.

— Πῶς, ἠρώτησεν ἐκπληκτος ὁ Ζεὺς, ἔσκαπτες εἰς τὴν πατρίδα σου; εἶσαι λοιπὸν καὶ τὸν δούλος;

— Ἐξ ἐναντίας ἀπήντησεν ὁ Ἰωάννης, τότε ἤμην ἐλεύθερος· ἀλλὰ δὲν ἐξετίμησα τὴν εὐτυχὴ θέσιν μου.

— Ἀδύνατον ἐπανέλαβεν, ὁ Ζεὺς· τὸ σκάψιμον εἶναι

ἐδῶ τὸ ἐπιπονήτερον ἔργον τῶν μαύρων· ὅσον τὸ κατ' ἐμὲ τοῦλάχιστον, προτιμῶ μυριάκις τὴν ἐργασίαν τῆς οἰκίας.

— Ἰσα, ἴσα προσέθετεν ὁ Ἰωάννης ἡ ἐργασία τῆς οἰκίας εἶναι σκληραῖα; Νὰ σηκώνεσε τὸ πρῶν εἰς τὰς πέντε διὰ νὰ φροντίσῃ διὰ τὸν ἵππον, καὶ νὰ καθαρίσῃ τὴν ἄμαξαν. Ἐπειτα νὰ ἐτοιμάσῃ τὰ πράγματα τοῦ κυρίου, νὰ καθαρίσῃ τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ ὑποδήματά του, νὰ συγυρίσῃ τὸ δωμάτιον, νὰ κάμῃ τὰς παραγγελίας, νὰ παγαίνει εἰς τὴν ἀγορὰν, νὰ συνοδεύῃ τὸν κύριον πολλάκις εἰς τοὺς περιπάτους του, ἐνίοτε νὰ τὸν περιμένῃ τρεῖς ὥρας εἰς τὴν θύραν τοῦ θεάτρου καὶ τῶν χορῶν.

Ὁ Μαῦρος ἠτένισε ἐκπληκτος τὸν Ἰωάννην καὶ ἀνέκραγεν.

— Πῶς! ὅλ' αὐτὰ τὰ ἔκαμνες μόνος;

— Βέβαια, ἀπήντησεν ὁ ὑπηρετὴς μετὰ κομπαστικοῦ ἥθους.

— Ἀ! ἐδῶ δὲν εἰν' ἔτσι, ἐπανέλαβεν ὁ μαῦρος ἐδῶ εἶναι εἰς δούλος διὰ τὸ πρόγευμα, ἄλλος διὰ τὰ ἐνδύματα, ἄλλος διὰ τὸ δωμάτιον, καὶ ἄλλος διὰ τὸν ἵππον.

Ἀ! ἐξηκολούθησεν μετὰ θλιβερᾶς φωνῆς, ὁ δυστυχὴς δούλος ἤθελεν ἀποθάνει ἀπὸ τὸν κόπον ἐὰν ἠναγκάζετο νὰ κάμῃ ὅλην αὐτὴν τὴν ἐργασίαν μόνος.

— Μοὶ φαίνεται ἀπῆντησεν ὁ Ἰωάννης ὅτι ἐσεῖς ἀπερνᾶτε καλλιτέρα ἀπὸ ἡμᾶς.

— Ψεύματα! ψεύματα! ἀνεβόησεν ὁ Ζεὺς, ἡμεῖς εἰμεθα δυστυχεῖς καὶ ἄθλιοι μαῦροι· ὁ λευκὸς εἶναι πάντοτε εὐτυχὴς!

— Ναί, δὲν λέγω τὸ ἐναντίον, ἀπήντησεν ὁ Ἰωάννης θέλων νὰ ἀκτήσῃ τὴν ὑπεροχὴν του, διότι ὁ λευκὸς εἶναι πάντοτε ἐλεύθερος τοῦλάχιστον.

— Τότε λοιπὸν δὲν ἐργάζεται! ἠρώτησε περίεργος ὁ Ζεὺς.

— Πῶς θέλεις, ζῶον νὰ ζῇ χωρὶς νὰ ἐργάζεται;

— Τί λοιπὸν θὰ πῇ νὰ ἦναι ἐλεύθερος.

— Νὰ ἦναι ἐλεύθερος; . . . ἔ, διάβολε ἀπῆντησεν ἄμηνῃς ὁ Ἰωάννης θὰ πῇ ὅτι ὅταν δὲν εἶμαι εὐχαριστήμενος ἀπὸ τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ Κ. Κλεμανσῶ, τὸν ἀφίνω, καὶ ὑπάγω εἰς ἄλλον.

— Ἐννοῶ, ἐννοῶ· ἀπῆντησεν ὁ Ζεὺς μειδιῶν μετ' εὐχαριστήσεως, εἶσαι ἐλεύθερος νὰ ἦσαι σκληρὸς ὅποιον θέλεις.

Ὁ Ἑρνέστης ὅστις εἶχε βραδύνει τὸ βῆμα του, ἤκουσε τὸ τέλος τῆς συνδιαλέξεως ταύτης, καὶ πρὸ πάντων τὴν τελευταίαν ἀπάντησιν τοῦ μαύρου, ἥτις ἐν τῇ ἀπλότῃ αὐτῆς περιέλειπε σκληρὰν ἀλήθειαν ἐπὶ τῆς λεγομένης ὑπεροχῆς τῶν Εὐρωπαίων ὑπηρετῶν καὶ ἐπειδὴ πᾶν ὅτι ἀπέβλεπεν τὸ ἀντικείμενον τοῦτο ἀπῆρσεκεν εἰς τὸν νεανίαν στραφεὶς πρὸς τὸν Ἰωάννην.

— Ἐ, ζῶον! τῷ εἶπεν ὀργύλως ἄφησε αὐτὸν τὸν δυστυχὴ ἥσυχον.